

22. 8. 2005

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní úprava ručení

Právní úprava ručení jakožto běžného způsobu zajištění pohledávky v občanskoprávních vztazích, je obsažena v § 546 a násl. zák. č. [40/1964](#) Sb., občanském zákoníku. Dle tohoto ustanovení lze dohodou účastníků zajistit pohledávku ručením. Ručení přitom vzniká písemným prohlášením, jímž ručitel bere na sebe vůči věřiteli povinnost, že pohledávku uspokojí, jestliže ji neuspokojí dlužník.

Převzetím ručení tak vzniká právní vztah mezi ručitelem a věřitelem osoby (přímého dlužníka), za kterou se ručitel zavazuje, že v případě, pokud tato osoba nesplní řádně a včas svůj závazek vůči věřiteli (zpravidla se bude jednat o dluh peněžitý, tedy o povinnost splatit věřiteli nějakou peněžní částku), splní její závazek věřiteli sama. Ručitel přitom takto ručí celým svým majetkem.

Převzít ručení lze přitom pouze písemnou dohodou s věřitelem dlužníka obsahující ručitelské prohlášení ručitele. Zatímco souhlas věřitele je tedy pro převzetí ručení nezbytný, souhlas dlužníka nikoliv, a proto se lze zaručit za splnění závazku dlužníkem i přes jeho nesouhlas. Účinným uzavřením této dohody pak ručitelství vztah právně vzniká. Není-li tato dohoda uzavřena písemně, je neplatná pro rozpor se zákonem.

Zaručit se lze za splnění závazku pouze co do jeho části, tedy např. u dluhu ve výši 50.000,- Kč se lze zaručit za jeho splacení jen do výše kupř. 10.000,- Kč. Při takovémto ručení pouze za část závazku nemá ale dlužníkovo částečné plnění závazku na rozsah ručení vliv, a to po dobu, po kterou nesplněná část závazku bude menší než částka, za níž ručitel převzal ručení.

Za splnění jednoho závazku může převzít ručení i nikoliv osob najednou, a to jak v celém jejím rozsahu, tak pouze do určité výše ručení. V takovém případě může posléze věřitel požadovat splnění ručením zajištěného závazku na kterémkoliv z těchto ručitelů.

Třebaže je ručení zpravidla časově neomezené a trvá po celou dobu existence takto zajištěné pohledávky věřitele (závazku přímého dlužníka), je možné se dohodnout odchylně, a tedy omezit ručení jen po smluvenou dobu. V případě, že ručením zajištěný závazek převezme na místo dlužníka jiná osoba, ručení tímto okamžikem zaniká, nevysloví-li ovšem ručitel s osobou nového dlužníka souhlas. V případě, že dojde ke změně v obsahu závazku, jehož se ručení týká, přičemž k této dohodě dojde bez souhlasu ručitele, může ručitel vůči věřiteli namítat vše, co by mohl namítat (např. namítat promlčení či započtení závazku), kdyby dohody nebylo. Pokud dojde dohodou věřitele s dlužníkem k zániku zajištěného závazku a jeho nahrazení závazkem novým, ručení zajišťující závazek zaniklý zajišťuje i závazek, který nahrazuje závazek původní. Jestliže však ručitel neprojeví souhlas s tím, aby byl zajištěn nový závazek, trvá zajištění jen v rozsahu původního závazku a všechny námitky proti dosavadnímu závazku mu zůstávají zachovány. Uznání dluhu dlužníkem je účinné vůči ručiteli, jen když s ním vysloví souhlas.

Věřitel je povinen kdykoli a bez zbytečného odkladu sdělit ručiteli na požádání výši své pohledávky. Ručitel je povinen dluh splnit, nesplnil-li jej dlužník, ačkoli byl k tomu věřitelem písemně vyzván. Není tedy důležité, z jakého důvodu dlužník svůj závazek řádně a včas věřiteli nesplnil, vždy však musí povinnosti ručitele splnit zajištěný závazek předcházet písemná výzva věřitele adresovaná dlužníku. Za tuto výzvu se považuje i uplatnění věřitelova nároku u soudu, tedy žaloba podaná na dlužníka. Bez předchozí výzvy není ručitel povinen věřiteli ničeho plnit. Ručitel může plnění odeprít dále tehdy, pokud věřitel zavinil, že pohledávka nemůže být uspokojena dlužníkem (např. nechal pohledávku z důvodu své nečinnosti promlčet).

Ručitel může proti věřiteli uplatnit všechny námitky, které by měl proti věřiteli dlužník. V případě, že ručitel odmítne věřiteli splnit dluh odpovídající zajištěné pohledávce, může i na něj podat věřitel k soudu příslušnou žalobu, a to bez předchozí písemné výzvy k plnění. Věřitel je oprávněn také podat žalobu na dlužníka i ručitele zářaz. Vyhoví-li soud takovéto žalobě, nemůže však nikdy zavázat dlužníka a ručitele plnit věřiteli společně a nerozdílně.

Ručitel, který dluh splnil, je oprávněn požadovat na dlužníkovi náhradu za plnění poskytnuté věřiteli. Dochází

tak ke změně v osobě věřitele dlužníka, když namísto dosavadního věřitele, jehož pohledávka byla v rozsahu převzatého ručení uspokojena plněním ručitele, nastupuje ručitel samotný. Není-li smlouveno jinak, je mu dlužník povinen dluh do výše plnění ručitelem původnímu věřiteli poskytnutého splnit prvního dne poté, co byl věřitelem k plnění vyzván. Dlužník ale může proti ručiteli uplatnit všechny námitky, které mohl uplatnit proti původnímu věřiteli.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)